

Indija (za)uvek

Snežana Radojičić
instruktor joga

Vrh Solang point
(3200 m) na
Himalijama

A V deo

genda jednog tragača za smislom“. Ispijajući jutarnju kafu u majsko pro hladno beogradsko jutro, sinula mi je ideja da bi gore apostrofirani naslov bio idealan da sabere sve moje tekstove o Indiji. Možda iz njih izroni i jedna knjiga sabranih, autentičnih tekstova, mojih doživljaja ove zemlje. Jer ući u doživljaj Indije, sa svim sigurno znači i poželeti Indiju, a kada počnete da otkrivete mistiku i jednostavnost koje ona nudi - onda ste na pravom putu da sebe nazovete ozbiljnim tragačem za smislom života.

Vratimo se mom malom rukopisu-putopisu. Spremam kofere i odlučujem da sledeća tačka mog proputovanja bude Manali. Južni obronci Himalaja. Noć je opet bila moja pratilja. „Zbogom Daramsala, vidimo se sledeće godine. Vreme je za čvrst zagrljaj sa Manalijem“.

U džipu starije proizvodnje sa naslaganim koferima na krovu, tik jedni uz druge - grupa iz Izraela, Japanka koja će uskoro postati moja prijateljica, vremešni Rus, Britanac- turista i nekoliko Indijaca... Oko mene bruje reči izgovorene na najrazličitijim jezicima. Pomišljam da bi u ovom malom Vavilonu i tvorac esperanta, Ludvig Lazar Zamen-

Jabuke koje mirišu na blagostanje, siromaštvo koje pleni, priroda koja očarava, znanje koje ne trpi interpretacije - to je vokabular Indije

foh, ostao nemoćan.

Ali kako dublje zalazimo u noć, razgovor postaje življi i na neki neobičan način počinjemo da se razumemo. Indija je zajednički imenitelj, a takav imenitelj briše sve civilizacijske, kulturološke i jezičke razlike. Konačno, nije li Indija pramajka indoevropske civilizacije?

Uzvik vozača: „Manali!“ opominje nas da smo stigli do odredišta našeg putovanja, planinskog gradića smeštenog u takozvanoj Dolini Bogova. Grad iz daljine izgleda kao maketa nekog šarenog, živopisnog sela smeštenog u beskraj-

šuma. Gradić je okružen himalajskim brdima iznad kojih vire impresivni snežni vrhovi. Kroz Manali protiče brzak - reka Biaz. Skriveni u nadrinama planina, smešteni su vodopadi...

Manali je više od gradića. To je kosmopolitski grad. Grad u kome možete ne samo ponoviti Dantea da je „domovina ceo svet“, već to i osetiti.

Krećem u potragu za svojim novim domom. Naći smeštaj u Indiji ne predstavlja nikakav problem. Ako se ne odlučite za hotel ili neki od prijatnih gest hausa, kojih ima na pretek i u kojima možete noćiti za pristojan novac, uvek možete računati na gostoprinstvo. Takva je Indija. Siromašna, ali toplo i iskreno gostoprmljiva. Odlučujem se za gest haus u starom delu Manalija. Neće proći mnogo, a ja ću sa članovima porodice ručavati, učiti kulinarske veštine indijskih domaćica, učestvovati u tradicionalnoj berbi jabuka, ići na gradske manifestacije...

I ovaj, kao i ostali gradovi u Indiji predstavlja središte hramova, pupak religije, mesto na kome bogovi ne dremaju. Veza između čoveka i vere, ovde je vidljiva na svakom koraku. U centru grada, na padinama Himalaja, pored uzanih puteva, use-

čenih u brda, položeni su hramovi: šareni, raskošni u bojama, hindusitički i oni, svedenih oblika i skromnije ornamentike.

Najpoznatiji su svakako Manu Mahariši hram, posvećen Sagu Manu, drevni hram Hadimba Templ sagrađen u čast Devi Hadimba, i hram- drvo- najneobičnije svetilište koje sam imala prilike da vidim.

Hadimba Templ, posvećen Hadimbi, sestri Hadimba, junaka indijskog epa, deluje bajkovito. Iz perspektive deteta evropske civilizacije, ovaj drevni hram koji je nikao u 16. veku, čini se da predstavlja deo nekog drugog sveta. Sam izgled svetilišta koje je podignuto na četiri nivoa sa fascinantnim drvenim rezbarijama, činjenica da je smešten u kedrovoj šumi, te da je nastao na temeljima Mahabharate, ovom hramu daje nadrealnu notu. To je jedan od onih doživljaja koje ću duboko poneti u sebi... I koji će mi u majska kišna beogradska jutra pružiti odušak: Bajke postoje. One su u Indiji.

Devi Hadimbi vratiću se i nekoliko dana posle obilaska hrama. Naime, u Manaliju se tradicionalno svake godine održavaju slavlja u čast ove boginje. Pred hiljadama ljudi koji za ovu priliku dolaze u Manali, žrtvuje se bufalo, kao simbol darovanja žene-boga. Oko potpaljene vatre, za tu priliku spremljeni, muškarcima, žene i deca uzvikuju pohvale i molbe svojoj boginji. Inače, žena zauzima počasno mesto u indijskim religijama. Tako, na primer, ime boginje Sarasvati doslovno znači: „Ona koja daje suštinu (sara) našega vlastitog sebstva (sua)“, dok recimo boginja sa četiri ruke predstavlja četiri aspekta čoveka, a to su: um (manas), intelekt (budd-

U Manali u Indiji čast je kada vas pozovu u berbu jabuka

hi), uslovljena svest (citta) i ego (ahamkara).

Da li zbog uloge žene u indijskom svetu ili tek sveukupne pitomosti Indijaca, tek u ovoj zemlji žena može da se uputi na koju god stranu Indije poželi, a da ne razmišlja da li bi mogla da se susretne sa nekom neprijatnošću. Moje putovanje pod vrhove Himalaja najbolje dokumentuje tu tezu. Nakon što sam obišla vodopade u okolini Manale, koketirala sa opasnošću i približila im se dovoljno blizu da je nedostajao tren ili pogrešan korak, a da se nađem u brzacima koji se sa kilometar visine slivaju u udolinu, moj cilj je bio da se nađem pod krovom Indije, na samim Himalajima. Hodeći od podnožja ka vrhu činilo se kao da prolazim kroz sve vremenske zone - i one atmosferske i one istorijske. Bliže vrhu, čini se bliže suštini poimanja sveta. Na uzvišici do koje sam stigla posle celodnevnog pešačenja, sačekao me je još jedan neverovatan prizor. Poljana ljubičastog cveća - u izmaglici. To cveće postaće i lajt motiv na mojim slikama. Tako sam ih sačuvala netaknute.

Ali ono po čemu je ovaj deo Indije neverovatan u još jednoj svojoj manifestaciji jeste Vasisat sa izvornom tople vode, sličan Manikaranu. Sumporna izvorišta su pravi doživljaj za hiljade hodočasnika koji veruju u lekovitu moć svete tečnosti. Voda koja se nalazi pod zemljom i izvire na pojedinim mestima toliko je topla da u njoj meštani kuvaju pirinač, spravljaju jela i, naravno, u preuređenim za tu priliku kućicama, banjaju. Osećaj kada zbog toplote tla poskakujete sa bosim stopalima pored glinenih posuda napunjenih pirinčom, i kada to isto čine i svi ljudi oko vas - vraća vas u blaženo stanje detinjstva. Ovde je sve prirodno, pa i da odrasli ljudi izuju cipele da bi poskakivali i radovali se čudima prirode.

Moj sledeći izlet iz Manalija jeste Kulu. Prateći tok reke Biaz, provlačeći se kroz tesnace koje čine izukršane planine, sa malim odmorima u voćnjacima kojih ovde ima u izobilju, stižem do mestašćeta Nagar. Ovde se nalazi drevna palata, danas

preuređena u Rest haus. U njoj je smeštena galerija slika poznatog ruskog umetnika Nikolaja Rericha koji je nekad, po svom dolasku u Indiju, izabrao Nagar kao grad u kome bi trebalo da se nađe njegova rezidencija. U blizini se nalazi i Gauri Sankar, hram posvećen Šivi.

No, kako su dani mog boravka polako klizili, a kalendar opominjao da se uskoro bliži datum mog povratka u drugu galaksiju zvanu Evropa, odlučujem se da posetim i Solang Veli koji se nalazi 14 km severozapadno od Manalija, poznat po žičari dugoj 300 m. Slikovito mesto koje nudi prekrasan pogled na glečere i snegom pokrivenne planine. Na vrhu Solang Pointa, na 3200 m visine, ista poljana sa ljubičastim cvećem koje sam samo koji dan ranije videla na drugoj tački Himalaja. Francuzi bi rekli „deža vi“. U ovom turističkom vilajetu, kao na samom vrhu sveta, u ponudi su padobranstvo, zorbing, paraglajding skijanje i jahanje.

Za kraj ostavljam posetu muzeju Himalaja - mesta na kome pokušavam da svoje impresije uporedim sa izložbenim materijalom. Neskromno zaključujem da se bogatstvo Indije ne da staviti u staklene police.

I pre nego što se moji koferi nađu na istom onom pomalo isluženom džipu, rado prihvatam poziv mojih domaćina da dam svoje učešće u berbi jabuka. Šušma i Gudu, moji novi prijatelji čin berbe doživljavaju kao intimni ritual. Berba jabuka ovde predstavlja najbolji način da prebrojite svoju rasutu familiju. Tih dana svi su na istom poslu.

I tako moj put po Indiji polako ulazi u formu zatvorenog kruga. Vraćam se na mesto odakle sam krenula u najlepšu avanturu svog života. Manili, Haridvar, Lakšman Đula, Nju Delhi. Ostaje mi toliko vremena da pozdravim svoje prijatelje koje sam na početku putovanja stekla. Ulazim u avion. Mašem Indiji. Sada nisam neko ko odlazi iz zemlje čuda, razmišljam. Sada sam inicirana da se vratim u nju i nastavim svoje traganje za smislom. **Ona**

Vodopad Vasisat do koga se pešači 8 km od Manalija

